

Saksbehandler:
Bente Tronrud

Referanse:
2025/253

Referat - Rådsmøte i faglig råd for bygg- og anleggsteknikk

Dato: 16.12.2025 kl. 10.00-16.00

Sted: Utdanningsdirektoratet, Schweigaardsgate 15 b

Rådsmedlemmer

Medlem	Varamedlem
Margrethe Gjessing NHO Byggenæringen	Solveig Horne NHO Byggenæringen
Thomas Norland NHO Byggenæringen	Berit Sørset NHO Norsk Industri
Frode Mosenget Andersen MEF	Terje Eikevold MEF
Ingeborg Malterud NHO Service og handel	Petter Lauritsen Rusten KS
Harald Braathen LO Fellesforbundet	Nina Pedersen LO Fellesforbundet
Alexander Hopland-Wøien LO Fellesforbundet	Joakim Damian Gebhardt LO Fellesforbundet
Arne Presterud Norsk Arbeidsmandsforbund	Ingrid Tollefsen Norsk Arbeidsmandsforbund
Arild Gressetvold YS	Olav Strømmen LO Fagforbundet
Runar Danielsen KS for Målfrid Nesje KS	Runar Danielsen KS
Monica Gjendal KS	Eva Sæthre KS
Egil Thorsen Utdanningsforbundet	Steffen Salvesen Utdanningsforbundet
Dag Marius Storsveen Utdanningsforbundet	Lars-Christian Tryger Danielsen Utdanningsforbundet
Marit Rødsjø Skolenes Landsforbund	Tommy Gundersen Skolenes Landsforbund
Tilde Bordi Grannes Elevorganisasjonen	Ingen vararepresentasjon
Observatør	
Aase Hogfeldt-Esskevik Riksantikvaren	Ingen vararepresentasjon
Utdanningsdirektoratet	
Bente Tronrud	
Thea Bru og Eirik Bertelsen - sak 5-3-25	
Gøril Groven – sak 6-3-25	
Adrian Nettelund og Heidi Paulsen – sak 7-3-25	
Jorunn Leegaard Teien – sak 8-3-25	

Forfall:

Tilde Bordi Grannes – Elevorganisasjonen

Målfrid Nesje – KS

Egil Thorsen/Steffen Salvesen – Utdanningsforbundet

Aase Hogfeldt-Esskevik - Riksantikvaren

Dagsorden:

Sak 1-3-25	Godkjenning av innkalling og saksliste
Sak 2-3-25	Godkjenning av referat fra rådsmøtet 22.10.25
Sak 3-3-25	Europass fagbeskrivelser: Kvalitetssikring av fag- og yrkesbetegnelser på engelsk
Sak 4-3-25	Forslag til endring i tilbudsstruktur: Kryssløp fra TEK til BA
Sak 5-3-25	Modulstrukturert opplæring: Mulighet for å utvide med flere lærefag
Sak 6-3-25	Spørreundersøkelse i regi av Nasjonalt senter for yrkesfag
Sak 7-3-25	Tilrettelegging av skriftlig sentralt gitt eksamen for yrkesfag etter vg3-nivå
Sak 8-3-25	Forslag til endring i tilbudsstruktur: Kryssløp fra vg1 HDP til vg2 Treteknikk i BA
Sak 9-3-25	Forslag om endring i tilbudsstruktur "riving": Anbefaling fra rådet
Sak 10-3-25	Kandidater til eksamensnemnder i Brønn- og borefaget og Vei- og anleggsfaget
Sak 11-3-25	Orienteringer
Sak 12-3-25	Eventuelt

Sak 1-3-25: Godkjenning av innkalling og saksliste

Vedtak

Rådet godkjente innkalling og saksliste.

Sak 2-3-25: Godkjenning av møtoreferat fra rådsmøte 24.09.

Når det gjelder saken om fylkesbesøk orienterte rådsleder om at Udir ikke innvilger søknader om fylkesbesøk for 2026, grunnet stramt budsjett, men at rådene kan søke om fylkesbesøk i 2027.

Vedtak

Rådet godkjente referatet.

Sak 3-3-25: Europass fagbeskrivelser: Kvalitetssikring av fag- og yrkesbetegnelser på engelsk (ref. sak 2-3-25)

Bakgrunn for saken

Utdanningsdirektoratet har hatt en gjennomgang av de engelske fag- og yrkesbetegnelsene.

Engelsk oversettelse av fagbetegnelsene står i læreplanene for fag mens engelsk oversettelse av yrkesbetegnelsen finnes på vilbli.no. I noen tilfeller finner vi uoverensstemmelser mellom fagbetegnelsen og yrkesbetegnelsen. Dette vil vi nå harmonisere.

Noen av de nye fagene har ikke engelsk oversettelse og det gjelder følgende fag innen bygg- og anleggsteknikk:

- Maler- og overflateteknikkfaget
- Tak- og membrantekkerfaget
- Vei- og anleggsfaget
- Rørleggerfaget
- Snekkerfaget
- Tømrerfaget

Fag- og yrkesbetegnelsene skal gjenspeile Innholdet i læreplaner for fag.

Spørsmål til faglig råd

Vi vil starte en prosess med vårt oversetterbyrå, men vil i tillegg spørre faglig råd om rådet og/eller noen i deres nettverk har noen innspill til forslagene.

Diskusjon og innspill fra rådet

Rådsleder orienterte.

Rådet mener det er positivt å få på plass de engelske fag- og yrkesbetegnelsene i Europass fagbeskrivelser. Udir opplyser at de vil starte prosess med oversetterbyrå for oversettelse av fag- og yrkesbetegnelser i de nevnte fagene innen utdanningsprogram for bygg- og anleggsteknikk. Det ble foreslått at saken kommer tilbake til rådet med oversetterbyråets forslag til engelske fag- og yrkesbetegnelser når det foreligger, som rådet kan gi innspill til.

Vedtak

Rådet ber Udir komme tilbake til faglig råd for innspill når oversetterbyråets forslag til engelske fag- og yrkesbetegnelser foreligger.

Sak 4-3-25: Forslag til endring av tilbudsstruktur: Kryssløp fra Teknolog- og industrifag til Bygg- og anleggsteknikk (ref. sak 4-2-25)

Bakgrunn

Det er forslag om kryssløp fra vg1 teknologi- og industrifag (TEK) til vg2 klima, energi og miljøteknikk og til vg2 overflateteknikk i Utdanningsprogram for bygg- og anleggsteknikk (BA). Saken dreier seg i hovedsak om utfordringer med rekrutteringen til vg3 isolatørfaget og vg3 industrimalerfaget. Forslagsstiller mener kryssløp vil kunne gi et bredere rekrutteringsgrunnlag av kandidater med motivasjon for å jobbe i ISO-bransjen/leverandørindustrien.

Rådet har tidligere behandlet saken og var da positive til det foreslåtte kryssløpet og sendte brev til Udir i november 2023, med rådets vedtak.

Udir har i etterkant utredet saken videre og i utkast til utredning foreslås det store endringer i tilbudsstrukturen ved å fjerne et vg2-løp og endre til særløp, og at det skal flyttes til TEK.

Rådet er bedt om å diskutere hvordan de skisserte utfordringene kan løses, hvordan behovet for kompetanse kan dekkes, og om det er det andre løsninger som kan være aktuelle.

Det ble gjort følgende vedtak i rådsmøtet 22. oktober:

- *Organisasjonene som er representert i rådet og som har eierskap til fagene i forslaget til endring i tilbudsstrukturen, tar dette opp i sine organisasjoner og presenterer tanker og tilbakemeldinger om saken på neste rådsmøte.*
- *Rådet arbeider videre med saken i neste rådsmøte og eventuelt i flere rådsmøter hvis det er behov for det. Arbeidsutvalget i Faglig råd for bygg- og anleggsteknikk vil ha dialog med Arbeidsutvalget i Faglig råd for teknologi- og industrifag før neste rådsmøte.*

Rådets innspill og diskusjon

Rådsleder orienterte, og la vekt på at det er mange som har interesser i saken, og at rådet må bruke tid på diskusjon og forankring i organisasjonene som har interesser og eierskap til fagene omfattet av de foreslåtte endringene, før endelig beslutning fra rådet.

Det er avtalt et første møte mellom arbeidsutvalget i dette rådet og arbeidsutvalget i FRTEK i januar, for diskusjon av forslaget.

Vedtak

Saken er i prosess og rådet arbeider videre med saken på neste rådsmøte, i februar 2026.

Sak 5-3-25: Modulstrukturert opplæring – mulighet til å utvide med flere lærefag og orientering om status

a) Mulighet til å utvide med flere lærefag

Bakgrunn for saken

Fra 1.august 2025 ble modulstrukturerte læreplaner tatt i bruk i 13 lærefag. I løpet av høsten 2025 utvider Udir med flere lærefag. Lærefag som egner seg for modulstrukturering, der mange voksne oppnår eller ønsker å oppnå fag- eller svennebrev, og der behovet i bransjene er stort, prioriteres. Udir har fått forslag fra Trøndelag fylkeskommune om å modulstrukturere tømmerfaget.

Modulstrukturering av tømmerfaget

Hovedfunnet fra Udir sin statistikk over oppnådde fag-/svennebrev er at en stor andel av de voksne tar fag- eller svennebrev gjennom dokumentasjon, ikke gjennom opplæring. Ved å modulstrukturere tømmerfaget vil det gjøre utdanningsprogrammet søkbart for flere voksne og de vil kunne oppnå svennebrev gjennom opplæring.

Antall oppnådde svennebrev i tømmerfaget har økt fra 1868 i 2020-21 til 1959 i 2023-24. Flertallet av oppnådde svennebrev gjennom lærlingordningen er oppnådd av ungdom, men antallet voksne utgjør en stor andel, og har økt fra 2020-21 til 2023-24. I tillegg utgjør praksiskandidatordningen en stor andel av de voksne som oppnår svennebrev.

Tabell 1: Oppnådde svennebrev i tømmerfaget

Kandidattype	Rettstype	2020-21	2021-22	2022-23	2023-24
Lærling	Ikke voksen (<25)	1252	1271	1375	1312
	Voksen (>=25)	322	347	347	372
Praksiskandidat	Alle	279	271	248	246
Fagbrev på jobb	Alle	15	27	19	29
Totalt	Alle	1868	1916	1989	1959

Spørsmål til Faglig råd for bygg- og anleggsteknikk

Modulstrukturering av tømmerfaget vil gi utdanningsprogrammet større fleksibilitet og tilpassing, noe som vil legge til rette for at voksne kan ta svennebrev. Modulstrukturering av tømmerfaget vil også skape flere faglærte arbeidere for sektor. Dette er et tiltak i tråd med målet om et høyere antall faglærte frem mot 2030.

Udir ønsker at Faglig råd for bygg- og anleggsteknikk **belyser dette med sin bransjekunnskap og gir vurderinger av modulstrukturering, hva dere ser som fordeler og ulemper, og andre perspektiver Udir bør ta med i vurderingen.** Ved modulstrukturering vil faglig råd for bygg- og anleggsteknikk foreslå navn til læreplangrupper og involveres i modulstrukturering av læreplanene.

Eirik Bertelsen og Thea Bru (Udir), orienterte.

Rådets innspill og diskusjon

- Opplæringslovens formål med modulstrukturert opplæring er at den voksne «raskt og effektivt skal oppnå den kompetansen som er nødvendig for å bestå eksamen eller fag-/svenneprøve...». Rådet mener Udir bør bytte ut ordet «raskt» med f.eks. «et effektivt opplæringsløp».
- Det er viktig med lik praktisering av ordningen i fylkeskommune, og fylkeskommunene er bevisste på hva de informerer om utad. Det bør f.eks. ikke informeres om minimumstid før fag-/svenneprøven kan avlegges, da lengden på læretiden vil variere. Rådet foreslår at Udir bør

komme med en oppfordring til fylkeskommunene om bevissthet rundt kommunikasjon av tilbudet.

- Det kan være hensiktsmessig å avvente evalueringen, før utvidelse med flere fag. Flere voksne gir press på kapasiteten i fylkeskommunene, noe som kan bidra til utfordringer med fylkeskommunenes dimensjonering.
- Det forutsettes god kobling mellom fylkeskommunenes medarbeidere som jobber med fag- og yrkesopplæring og de som jobber med voksne.
- Modulstrukturering fungerer bra, men en utfordring for bedriftene at de ikke vet hvor lenge en lærling blir i bedriften, i tillegg kan det bli mye byråkrati.

Spørsmål fra rådet til Udir

- *Hvor lenge kan man være i bedrift med stønad?*

Svar: Det er en prøveperiode med ekstra bevilgning over statsbudsjettet over tre år, med støtte 1-3 måneder, men maks kr 5000,- per deltaker per måned. HK-dir gir støtte til realkompetansevurdering.

- *Hva er Udirs erfaring med realkompetansevurdering i fylkeskommunene og ventetid for kandidatene?*

Svar: Noen har ikke ventetid, mens andre har ventetid på seks måneder. Fylkeskommunene prioriterer dette, og Udir følger opp det kommende året med bl.a. spørreundersøkelse til fylkeskommunene for å kartlegge bruken og om det er behov for mer støtte.

- *Erfaringer tilsier at det er en omfattende ordning, og at det krever mye av alle involverte for å få det på plass – hva mener Udir?*

Svar: Det er sammensatt, og det er store forskjeller mellom fylkeskommunene, lærefagene og bransjene. Mange benytter seg av rettighetene ift. ny organisering, og det tar tid å iverksette en ny ordning.

Modulstrukturering av tømrerfaget – diskusjon og innspill

Fordeler

- Flere fagarbeidere vil dekke kompetansebehovet i arbeidslivet.
- Tilpasset voksnes utgangspunkt, livssituasjon og behov, og det er positivt med retten til realkompetansevurdering, slik at opplæring tilpasses til det man mangler.
- Inkludering ved at flere får en sjanse til fag-/svennebrev og deltakelse i arbeidslivet

Ulemper

- Ulik håndtering og prioritering blant fylkeskommunene i hvordan de følger opp og implementerer de modulstrukturerte læreplanene, noe som bidrar til uforutsigbarhet for mulige lærebedrifter og lærlinger.
- Dimensjonering i fylkeskommunene - flere søkere enn forutsatt fører til press på opplæringstilbudene, og rekruttering av praksisbedrifter og lærebedrifter. I tillegg er det en mangfoldig voksegruppe med ulike behov.
- Tømrerfaget er et stort fag, og det er uheldig med innføring av modulstrukturert læreplaner i tømrerfaget uten at fylkeskommunene er godt rigget for det. Det kan føre til uforutsigbarhet for mulige lærebedrifter, ved manglende informasjon og oppfølging.
I Utdanningsprogram for bygg- og anleggsteknikk er det allerede fem lærefag med modulstrukturerte læreplaner, og spørsmålet er om en utvidelse først bør skje etter evalueringen av ordningen, slik at man tar med seg erfaringene.

Andre perspektiver

- Modulstrukturerte læreplaner kan bidra til økt rekruttering i mindre fag som har utfordringer med rekruttering, f.eks. Maler- og overflateteknikkfaget.
- Det er lite handlingsrom slik loven er formulert, ved at opplæring for voksne *skal* gis etter den modulstrukturerte læreplanen i fag med modulstrukturerte læreplaner. Udir bør se på om det heller skal åpnes for at disse læreplanene *kan* benyttes, der det er hensiktsmessig.
- Usikkerhet rundt fylkeskommunenes håndtering, at det gjøres ulikt.

Rådets oppsummering

Fullføringsreformen og modulstrukturert opplæring er en politisk beslutning som de faglige rådene må forholde seg til. Rådet er positive til modulstrukturering av læreplaner for voksne, og det er bra at ordningen begynner å sette seg. Det blir imidlertid en vurdering av hva som er hensiktsmessig, og om fylkeskommunene er godt nok rigget for implementering av modulstrukturert opplæring og realkompetansevurdering i tømrerfaget. Tømrerfaget er et «stort» fag, og det kan være uheldig å ta det største faget først, men at man heller starter med et «mindre» fag.

Avsluttende kommentar fra Udir

Faglig råd bygg- og anleggsteknikk er rådgivende organ for Udir, og rådets begrunnelse veier tungt når Udir skal ta beslutningen om mulig utvidelse med tømrerfaget i ordningen. Ved moduliseringen av læreplaner vil rådet være med i prosessen om kandidater til læreplangruppe, og forslag til læreplan skal på ekstern høring, slik at bransjen og andre kan gi innspill i høringen. Udir utarbeider fremdriftsplan for arbeidet i samarbeid med læreplangruppen, og erfaringsmessig vil det ta et år å utvikle en modulstrukturert læreplan, inkludert høring.

b) Orientering om status

Modulstrukturert opplæring er ett av flere tiltak i fullføringsreformen som skal bidra til at flere voksne kan ta fag- eller svenneprøven, og at norsk arbeidsliv får dekket sitt behov for kvalifisert arbeidskraft. Udir har som oppdrag å utvikle læreplaner og vurderingsordninger, utvide med flere lærefag og støtte implementeringen av modulstrukturert opplæring.

I forbindelse med nyoppnevning av de faglige rådene i høst, har rådene fått mange nye medlemmer. Medlemmene har ulik bakgrunn fra fag- og yrkesopplæringen, og ikke alle kjenner ikke like godt til modulstrukturert opplæring som opplæringsmodell. Udir ønsker derfor å orientere faglig råd om status for implementeringen av modulstrukturert opplæring.

Vedtak

- a) Arbeidsutvalget i rådet utarbeider svar til Udir ut ifra diskusjonen i rådet. Rådet er positive til modulstrukturert opplæring, men står ved vedtaket fra rådsmøtet i april 2025:

Rådet følger den videre utviklingen av modulstrukturert opplæring for voksne, og tok saken til orientering. Det er først høsten 2025 Udir får tallgrunnlag, så det nye rådet bør følge opp saken.

Rådet avventer statistikk om voksne fra Udir i januar 2026, og rapporten om evaluering av ordningen.

- b) Orientering om status - rådet tar saken til orientering.

Sak 6-3-25: Spørreundersøkelse i regi av Nasjonalt senter for yrkesfag

Introduksjon

Gøril Groven (Nasjonalt senter for yrkesfag, NSY) orienterte om status for etableringen av senteret og om senterets mål og kjerneaktiviteter. Senteret er forankret i trepartssamarbeidet og har en styringsgruppe som består av medlemsorganisasjonene i SRY. Styringsgruppen har avgjørende innflytelse på prioriteringer av midler til forskning, utvikling og innovasjon (FoUI).

De overordnede målsetningene til senteret er å styrke kvalitets- og utviklingsarbeidet og bidra til økt gjennomføring, samt utvikle fremragende yrkeskompetanse. Videre skal senteret være en kunnskapsbase for fag- og yrkesopplæringen og styrke samarbeidet mellom vgo og fagskole. Senteret

skal også være et kontaktpunkt for regionale, nasjonale og internasjonale aktører innen fag- og yrkesopplæringen.

Kjerneaktivitetene til senteret er (1) forskning og analyse, (2) kvalitetsutvikling og innovasjon og (3) samhandling og samarbeid. Senteret overtar også sekretariatrollen for SRY (fra 2026) og samfunnskontrakten for flere læreplasser (2022-2026).

NSY er i en oppstartsfase og ønsker rådernes innspill om tema vi trenger mer forskning/oversikt over, hvilke andre aktører og arenaer vi bør kjenne/samhandle med, eksempler på gode regionale prosjekt som kan skaleres opp og utfordringer som krever nasjonalt samarbeid.

De faglige rådene inviteres til å gi innspill til Nasjonalt senter for yrkesfag (NSY) om hvilke problemstillinger og temaer vi bør prioritere i FoU-innsatsen og i mobilisering av nye samarbeid som vil styrke yrkesfagene. Formålet med undersøkelsen er å sikre god relevans og innretning i NSYs aktiviteter allerede i etableringsfasen.

Om spørreundersøkelsen

Undersøkelsen tar for seg to hovedområder. For det første ønsker vi innspill til **tematisk innretning på NSYs prosjekter og aktiviteter tilknyttet forskning, utvikling og innovasjon** – herunder kunnskapshull eller utfordringer vi bør gripe fatt i, på kort og lang sikt.

For det andre ønsker vi innspill som retter seg mot hvilke **aktører NSY bør være i kontakt med i arbeidet fremover**, f.eks. næringsklynger, kompetansemiljø og relevante offentlige aktører som er tilknyttet deres respektive fagområder. I denne sammenheng ønsker vi også innspill til aktuelle møtearenaer NSY bør være kjent med og/eller delta på.

Gøril Groven (Udir/NSY), orienterte.

Rådets innspill og diskusjon

Temaer og problemstillinger

- Prøving av sluttkompetanse
- Ny teknologi og AI
- Fagskolenivået og høyere utdanning
- Lik praktisering i fylkeskommunene av f.eks. modulstrukturert opplæring
- Realkompetansevurderingsordningen

Arenaer, møteplasser og aktører

- Organisasjonene i de faglige rådene
- Y-nemndene
- Myndighetssamspill eks. DSB og Arbeidstilsynet
- Næringsklynger (utfordring i kommuner)
- Karrieresentere i fylkene og i NAV
- Opplæringskontor
- Bransjeorganisasjoner knyttet til BA

Regionale utviklingsprosjekter

- Riksantikvaren og tradisjonshåndverk (Håndverksstrategien)
- Stavanger Domkirke
- YFF

Vedtak

Arbeidsutvalget formulerer svarene til spørreundersøkelsen ut fra rådets innspill. Ytterligere innspill sendes Bente Tronrud innen 5. januar.

Sak 7-3-25: Tilrettelegging av skriftlig sentralt gitt eksamen for yrkesfag etter vg3-nivå

Introduksjon

Adrian Netteland og Heidi Paulsen (Udir) innledet til saken. Det er behov for å se på om eksamen i dag gjennomføres på en hensiktsmessig måte, og det ble understreket at hensikten ikke er å senke kravene til eksamen. Arbeidet bygger videre på tidligere utredning om praksiskandidateksamen, der flere av de foreslåtte tiltakene allerede er igangsatt. Det pågående forsøket med skriftlig-muntlig-eksamen er en del av oppdraget, og det en delrapport fra evalueringen av forsøket kommer på nyåret 2026.

Det ble vist eksempel på hvordan dagens skriftlige eksamen ser ut og de trakk fram noen utfordringsbilder, herunder tilknyttet dårlig digital kompetanse og språkutfordringer. Det er mange kandidater som sliter med formen slik at de ikke får vist sin kompetanse. Det er en større andel med lese- og skrivevansker blant den voksne målgruppen enn blant elevgruppen. Flere i den voksne målgruppen som ikke har fått påvist lese- og skrivevansker tidligere, får ikke tilrettelagt eksamen.

Eksamensformen er lik for alle utdanningsprogram og alle fag, og man lager samme eksamen for alle fag, uavhengig om det er én kandidat eller 1000 kandidater. Samtidig kan man tenke seg at man innen ulike fag kunne hatt ulike måter å gjennomføre eksamen på.

Videre prosess; Udir vil komme tilbake til rådene med mulige tiltak. Før Udir kan foreslå tiltak, trenger de innspill til utfordringsbildet, som er bakgrunnen for denne saken.

Spørsmål til faglig råd

Vi ber faglig råd om å vurdere:

1. Hva anser dere som formålet med sentralt gitt skriftlig eksamen innen 3103-kodene?
2. Kjenner faglig råd seg igjen i utfordringene knyttet til digitale ferdigheter, språkferdigheter, lese-skrivevansker og taust kunnskap? Har dere andre kommentarer knyttet til disse utfordringene?
3. Hvilke andre utfordringer, knyttet til sentralt gitt skriftlig eksamen, ser dere for denne kandidatgruppen (praktiske, faglige osv.)?
4. Hva tenker dere kan være konsekvensen dersom vi ikke iverksetter noen tiltak i forbindelse med skriftlig sentralt gitt eksamen?

Rådets innspill og diskusjon

- Formålet med eksamen er at kandidatene kan vise at de har teoretisk kunnskap ut fra vg3 læreplanen, og dermed nødvendig teoretisk kompetanse før fag-/svenneprøven. Videre viser fag-/svennebrev at man har bestått en grunnutdanning.
- De som går hovedmodellen med to år i skole og to år i bedrift burde også ha denne eksamen, noe rådet tidligere har spilt inn til Udir.
- Utfordringene med eksamen er kjent for rådet med bl.a. manglende digitale ferdigheter, som ofte gjelder litt eldre kandidater, og de som har et annet opplæringsløp. De kan bl.a. ha utfordringer med å få tak i informasjon sendt i forkant, da mange ikke bruker PC eller mobil som verktøy.
- For å vise den tause kunnskapen må kandidatene møte fagpersoner i en muntlig sammenheng.
- Skeptisk til førerkortmodell, det kan bli en «puggesak» og det ligner litt på Statsborgerprøven, heller kalle det noe annet.

- Positivt at kandidatene som er med i forsøket med skriftlig-muntlig eksamen får vist sin kompetanse både skriftlig og muntlig. Det kan være lenge siden de har gått på skole og dermed er det høy terskel for å formalisere kompetansen. Det er da viktig å få tilrettelagt eksamen. Tømrer- og Renholdsoperatørfaget – forsøket med skriftlig-muntlig eksamen er tatt godt imot i næringslivet. DFlere er ansatt i landsomfattende bedrifter – skriftlig-muntlig bør være mulig i alle fylkeskommunene, det blir da gjenkjennbart.
- Man melder seg ikke opp til eksamen fordi det oppleves utfordrende/håpløst – og de stryker.
- Få stryker på fagprøven når de har bestått 3103-eksamen. Samlet sett er det mye å skrive på eksamen.
- Man tar ikke på alvor at gruppen av norske borgere er mer sammensatt enn for 10 år siden, og man går glipp av kunnskap om ressursene ikke brukes.
- Man bør unngå skal-begrepet, og heller ha skriftlig eksamen som norm og velge noe annet hvis det f.eks. er behov for tilrettelegging. Kandidatene bør vise hva de kan, og at det ikke utelukker mange kandidater.
- Yrkesfagene applauderer ikke nåværende løsning, da den ikke fungerer så bra i forhold til bl.a. tegninger.

Vedtak

Arbeidsutvalget formulerer rådets svar ut fra diskusjonen i rådet.

Sak 8-3-25: Forslag til endring i tilbudsstruktur: Utredning av forslag om kryssløp fra vg1 Håndverk, design og produktutvikling (HDP) til vg2 Treteknikk i Bygg- og anleggsteknikk (BA)

Introduksjon

Jorunn Teien Leegaard (Udir), innledet til saken som er foreslått fra Rogaland fylkeskommune med støtte fra bransjeorganisasjoner. Det er i dag kryssløp fra vg1 bygg- og anleggsteknikk til vg 2 trearbeid innen håndverk, design og produktutvikling. Søker ønsker et kryssløp som også gir anledning til å gå den andre veien mellom de to utdanningsprogrammene. Saken ble også drøftet i FRBA i oktober.

Det ble referert til at Rogaland har et stort rekrutteringsbehov i bransjen for lærlinger fra vg2 treteknikk, mens det ikke er læreplasser eller etterspørsel etter lærlinger fra vg2 trearbeid (HDP). Dette er årsaken til at det ikke er etablert klasse i vg2 trearbeid i Rogaland. Godalen videregående skole tilbyr både vg1 HDP og vg2 treteknikk, noe som gir gode forutsetninger for kryssløp lokalt.

I vurdering av kryssløp skal følgende kriterium legges til grunn;

Elevene skal ha faglige forutsetninger fra programområdet hen krysser fra, til å følge opplæringen i programområdet hen krysser til. Det vil si at det faglige innholdet i fellesfagene og programfagene skal gi faglige forutsetninger for å følge opplæringen på neste trinn.

Det ble vist til stor overlapp mellom vg2 læreplanene i hhv trearbeid og treteknikk, når det gjelder temaer, begreper og mål. Det er overlappende begreper særlig knyttet til bærekraft, miljø, kulturarv, praktisk arbeid og bruk av maskiner/verktøy. Ut fra dette vil elever fra vg1 HDP ha faglige forutsetninger for å kunne følge opplæringen på vg2 trearbeid i BA.

Rådets innspill og diskusjon

Det har tidligere vært forslag om må samle fagene, men det har ikke vært mulig. Når det i dagens tilbudsstruktur er mulig å krysse fra vg1 Bygg og anleggsteknikk til vg2 trearbeid innen Utdanningsprogram for håndverk, design og produktutvikling, bør det også være mulig å krysse motsatt vei.

Vedtak

Rådet støtter forslag om kryssløp fra vg1 i Utdanningsprogram for håndverk, design og produktutvikling til vg2 treteknikk i Utdanningsprogram for bygg- og anleggsteknikk.

Sak 9-3-25: Forslag om endring i den tilbudsstrukturen “riving” – Anbefaling fra rådet

Introduksjon

Rådsleder presenterte om saken der Udir har mottatt forslag fra Maskinentreprenørenes Forbund (MEF) om å inkludere riving av konstruksjoner som en integrert del av anleggsmaskinførerfaget. Dette initiativet er begrunnet i et økende behov for spesialisert kompetanse innen riving, særlig med tanke på ombruk, miljøkrav og bærekraft.

Det har vært to drøftingsmøter med deltakelse fra MEF, Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF) og Entreprenørforeningen – Bygg og Anlegg (EBA). Formålet med møtene var å belyse utfordringsbildet og diskutere mulige tiltak.

Udir har utredet ulike tiltak:

Tiltak 1 - Etablere et nytt lærefag i riving

"FRBA, EBA, MEF og NAF understreker betydningen av at yrkesfagene utformes slik at de omfatter ny teknologi og tilpasser seg endrede arbeidsmetoder. Dette gir både fleksibilitet for bedriftene og økte jobbmuligheter for lærlingene. Prinsippet om brede fag, fremfor å tilpasse utdanningen til enkeltbedrifters spesialisering, er også fremhevet i Utviklingsredegjørelsen fra FRBA til Udir (oktober 2024, punkt 5.3, side 9). På bakgrunn av dette mener organisasjonene at å etablere riving som et eget fagområde vil være for snevert, og at kompetanse innen riving heller bør integreres i eksisterende brede fag for å sikre helhetlig opplæring og større mobilitet i arbeidslivet."

Tiltak 2 - Lage fordypningsområder i læreplanen for anleggsmaskinførerfaget

Læreplanene bør gjennomgå med sikte på å identifisere behov for revisjon, særlig med hensyn til grønn omstilling og endrede holdninger. En mulig tilnærming kan være å etablere fordypningsområder innenfor læreplanen for anleggsmaskinførerfaget. Fordypningsområder forutsetter imidlertid at det foreligger flere alternative valg for lærlingene. Det er utfordrende å definere kompetansemål i vg3 anleggsmaskinførerfaget som kan utgjøre slike fordypningsområder, med unntak av nye kompetansemål knyttet til riving.

Tiltak 3 - Utvide læreplanen i anleggsmaskinførerfaget med kompetanse om riving

EBA, MEF og NAF vektlegger betydningen av breddekompetanse, og vurderer riving som en naturlig del av anleggsmaskinførerfaget, hvor gravemaskiner med spesialutstyr allerede benyttes til riving. Breddekompetanse gir økt fleksibilitet for bedriftene og styrker arbeidstakernes mobilitet. Innføring av nye kompetansemål vil gjøre læreplanen mer relevant og motivere flere bedrifter til å ta inn lærlinger, samtidig som lærlinger med bred kunnskap gir bedriftene et konkurransefortrinn.

Utvidelse av læreplanen med flere kompetansemål kan medføre økt omfang av opplæringen. Det er behov for kompetanse innen riving over hele Norge, særlig i sentrale områder for bygg og landsdekkende for infrastruktur. Riving utføres av entreprenører og spesialiserte rivningsbedrifter, og alle bedrifter med riving som fagområde kan være lærebedrifter. Offentlige anbud gir insentiv til å ta inn lærlinger når relevant utdanning finnes.

Spørsmål til faglig råd for bygg- og anleggsteknikk

Vi ber rådet, basert på fremstillingen av saken, gi en begrunnet tilråding for å inkludere riving i opplæringen.

Rådets innspill og diskusjon

Ut fra de skisserte tiltakene mener rådet den beste løsningen er å utvide læreplanen i anleggsmaskinførerfaget med kompetanse om riving.

Vedtak

Rådet gir sin tilslutning til at læreplanen i anleggsmaskinførerfaget utvides med kompetanse om riving med følgende begrunnede tilråding:

- Det vil opprettholde bredden i faget og faget tar opp i seg ny teknologi, noe som gir økt fleksibilitet for bedriftene og styrke arbeidstakernes mobilitet.
- Riving er en naturlig del av anleggsmaskinførerfaget, hvor gravemaskiner med spesialutstyr allerede benyttes til riving.
- Nye kompetansemål vil også bidra til at læreplanen blir mer relevant og det kan føre til at flere bedrifter tar inn lærlinger, og bedrifter med riving kan være potensielle lærebedrifter.
- Bedriftene kan få konkurransefortrinn grunnet større bredde i faget.
- Det er behov for kompetanse innen riving over hele Norge, og alle bedrifter med riving som fagområde kan være lærebedrifter.

Sak 10-3-25: Kandidater til eksamensnemder i Brønn- og borefaget og Vei- og anleggsfaget

Introduksjon

Rådsleder innledet til saken om at det er behov for en kandidat til eksamensnemnd i brønn- og borefaget da en kandidat går ut av nemnden. Videre er det behov for å supplere med en kandidat i kandidater i vei- og anleggsfaget.

Rådets innspill

Brønn- og borefaget; fageierne fra MEF og Norsk Arbeidsmandsforbund kommer med forslag til kandidater.

Vei- og anleggsfaget; fageierne fra NHO Byggenæringen, MEF og Norsk Arbeidsmandsforbund kommer med forslag til kandidater.

Vedtak

Fageierne fra organisasjonene som representerer brønn- og borefaget og vei- og anleggsfaget i rådet, kommer med forslag til kandidater til Udir.

Sak 11-3-25: Orienteringer

a) Praktisk informasjon

Rådsmøter våren 2026

Dato	Tid	Sted
Tirsdag 24. februar (uke 9)	Kl. 1000-1500	Udir
Tirsdag 14. april (uke 16)	Kl. 1000-1500	Udir
Onsdag 10. juni (uke 24)	Kl. 1000-1500	Udir

I tillegg er det **seminar for medlemmer og observatører i rådene 4.-5. februar i Oslo** – se innkalling i Outlook og mer informasjon om seminaret under punkt h).

b) Nyttige lenker

[SharePoint for FRBA](#)

[Faglige råd for yrkesfaglige utdanningsprogram](#) - Ny side, den gamle utgår

[Digital portal](#) ved forslag til endringer i tilbudsstruktur og læreplaner

[Reiser og reiseregninger](#) for rådet

[Finn Lærebedrift og Støtteressurs i YF](#) Inkludert jobbkart som viser hvor jobbene finnes

[Nyhetsvarsel fra udir.no \(sharepoint.com\)](#) Du kan abonnere på nyhetsvarsel

c) Forslag til endringer i tilbudsstruktur innen Utdanningsprogram for bygg- og anleggsteknikk

Udir har mottatt følgende forslag til endring i tilbudsstrukturen via portalen for endringsforslag. Følgende forslag har ikke kommet til behandling i rådet, men de kommer på agendaen på et senere tidspunkt.

- [Forslag til nytt lærefag skadebegrensning](#)
- [Forslag til kryssløp fra vg1 Elektro og datateknologi til vg2 Byggdrifter](#)
- NY: [Forslag til nytt lærefag brannsikringsmontør](#)

d) Statistikk

- [Udires statistikkbank](#) (Samleside statistikk), i tillegg kan det søkes ett statistikk via følgende analysebrett:
- [Analysebrett for endringer i yrkesfagene](#) (Utvalg: søkere, overganger, fag-/svennebrev og sysselsetting)
- [Analysebrett for videregående skole](#) (utvalg: resultater elevundersøkelsen, fravær, karakterer i utvalgte fag, skolebidrag dvs. skolens evne til å heve elevene)
- [Søkere til videregående opplæring for voksne – utdanningsprogram | udir.no](#) (publisert 30.10.25)
- [Voksne i grunnopplæringen 2025 | udir.no](#) (publisert 16.10.25)
- [Fakta om fagopplæringa 2024](#) (oppdatert 05.03.2025)

Dette dokumentet inneholder statistikk knyttet til:

- Søkere til læreplass og nye lærekontrakter
- Gjennomføring av læretid
- Oppnådde fag- og svennebrev
- Sysselsetting av nyutdannede fagarbeidere

e) Mandat og retningslinjer for samarbeidet mellom SRY, faglige råd og Utdanningsdirektoratet 2025–2029 | udir.no

I henhold til vedtak i SRY og Udir videreføres mandatet for forrige oppnevningsperiode, med noen få justeringer. Det skal være en gjennomgang Mandat og retningslinjer i løpet av oppnevningsperioden.

f) Webinar - Statistikk om voksne i vgo - 21. januar kl. 1000-1045 (Teams)

Udir har publisert følgende, og som vil være sentrale temaer i webinarret:

- [Voksne i grunnopplæringen 2025 | udir.no](#)
- [Søkere til videregående opplæring for voksne – utdanningsprogram | udir.no](#)

Invitasjon sendes medlemmer, varamedlemmer og observatører.

g) Fagseminar for faglige råd - Grønn omstilling som fagovergripende tema i yrkesfagene

Utdanningsdirektoratet har sendt invitasjon til fagseminar (4. og 5. februar) om grønn omstilling som fagovergripende tema i yrkesfagene, til medlemmer og observatører i de faglige rådene.

Formålet med seminaret

Den nye fireårsperioden for rådene har startet. Dette seminaret har som mål å samle alle rådsmedlemmene og legge til rette for at deltakerne kan bli kjent, og åpne for erfaringsutveksling på tvers av råd og utdanningsprogrammer gjennom et felles tema. Seminaret skal også gi oss noen første holdepunkter for hvordan vi kan utvikle yrkesfagene fremover i møte med det grønne skiftet.

Om temaet

Seminaret er en oppfølging av utviklingsredegjørelsene fra de faglige rådene for perioden 2021 – 2025, der grønn omstilling var ett av hovedtemaene. Samtlige av de faglige rådene fremhevet grønn omstilling som en viktig driver for yrkesfagene fremover. Rådene viste spesielt til kompetansebehov innen sirkulær økonomi – herunder gjenbruk og ombruk, ressursbruk, samt bærekraftige materialer og råvarer.

På seminaret vil vi både invitere inn eksterne fagpersoner til å innlede om tematikken, løfte frem pågående endringer innen grønn omstilling i yrkesfagene og drøfte hvordan vi kan følge opp fagovergripende temaer i yrkesfagene fremover.

Vi vil bruke denne samlingen til å tenke høyt sammen og starte opp et utviklingsarbeid for å fange opp sammenfallende temaer og kompetansebehov på tvers av utdanningsprogram. Vi legger opp til aktiv deltakelse og gruppearbeid på tvers av faglige råd.

h) Lærlingundersøkelsen 2025

Årets lærlingundersøkelse viser at de aller fleste lærlinger trives på arbeidsplassen og er motiverte for å lære. 75 prosent gleder seg til å gå på jobb i lærebedriften. Færre oppgir å bli mobbet på arbeidsplassen i år enn tidligere.

Hovedfunn

De aller fleste lærlinger er motivert for å lære på arbeidsplassen.

- 8 av 10 lærlinger trives på arbeidsplassen og med kollegaene sine.
- Mer enn 8 av 10 lærlinger har hatt praksis i bedrift.
- Nesten 6 av 10 lærlinger mener at undervisningen i yrkesfagene ga et godt grunnlag for det de skulle lære i bedriften.
- 2,8 prosent av lærlingene svarer at de blir mobbet «2-3 ganger i måneden» eller oftere. Det er den laveste andelen som er målt siden 2018.

Les mer: [Lærlingundersøkelsen 2025](#) og [her kan du se resultater for BA](#).

Vedtak

Rådet tar sakene til orientering.

Sak 12-3-25: Eventuelt

Ingen saker til eventuelt.